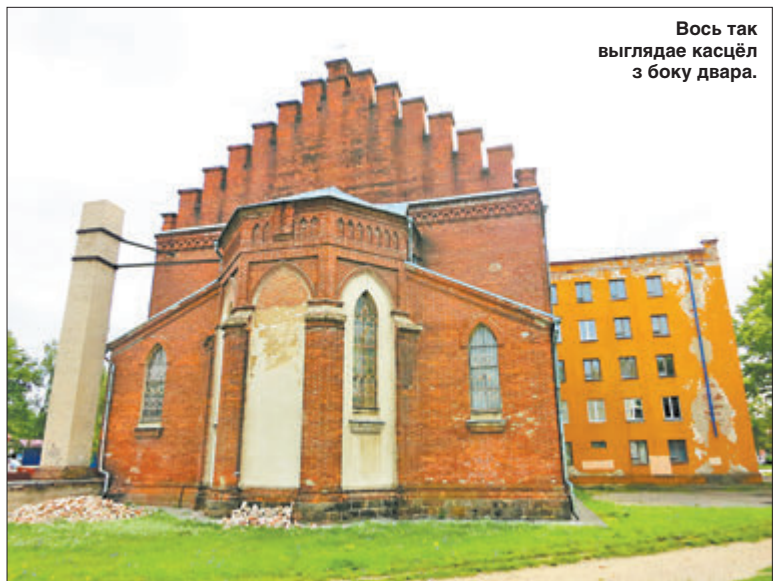

КОЛЬКІ КАШТУЕ ПАМ'ЯЦЬ?

Вось так выглядае касцёл з боку двара.

каштуе іншых грошай — прыблізна мільёна долараў. Але тое, што цяпер у нас ёсць, не перашкаджае ў далейшым зрабіць гэты музей.

Новы аб'ект вельмі арганічна ўпісаўся ў навакольнае асяроддзе. У дарэвалюцыйны час гэта быў класічны раён яўрэйскай забудовы. Тут захавалася яшчэ шмат старых будынкаў. Дамы на вуліцах Чангарскай, Сацыялістычнай, Пушкіна, Савецкай былі пабудаваны ў асноўным у пачатку XX стагоддзя. І карэнныя жыхары вельмі балюча ставяцца да зносу старых пабудов. Нядаўна адзін з такіх дамоў быў знесены, і інтэрнэт выбухнуў ад абурэнняў. Месцічы лічаць, што такія рэчы трэба абмяркоўваць з грамадскасцю. Бо нават з падмурка можна зрабіць цукерку.

ліцы Кастрычніцкай, вакол тыповая гарадская забудова, і нават не падазраеш, што за фасадам вунь той несамавітай пяціпавярховай каробкі хаваецца прыгажосць з чырвонай цэглы ў стылі неаготыкі. Кажуць, што касцёл пабудаваны па праекце славутага беларускага архітэктара Станіслава Шабунеўскага. Таго самага, чымі будынкамі ў стылі мадэрнізму і класіцызму ганарыцца сучасны Гомель. Касцёл узвялі ў 1906 годзе, але паўвека таму яго фасад часткова разбурылі, каб умураваць у пяціпавярховы адміністрацыйны будынак упраўлення будаўнічага трэста. У 1990-я гады дзейнасць парафіі была адноўлена, але сам касцёл самастойнасці не атрымаў. Цяпер, калі трэст збанкрутаваў, паўстала пытанне, што рабіць з пяціпавярховікам. Беларусбанк на правах крэдытара перадаў будынак ва ўласнасць горада. Як патлумачылі ў Бабруйскім гарвыканкаме, ажыццяўляецца доўгатэрміновая працэдура па наданні гэтым двум будынкам статусу аднаго аб'екта. Як будучы развівацца падзеі далей, калі касцёл уступіць у правы спадчынніка, невядома. Але ад пустуючага пяціпавярховіка ўсё ж такі давядзецца неяк пазбаўляцца. Плюс спатрэбіцца надаць касцёлу першапачатковы выгляд. Дзе ўзяць для гэтага сродкі? На жаль, пакуль ніхто не можа адказаць на гэта пытанне.

за сто гадоў, і ён пакрысе разбураецца.

— Вунь памянлі акно за кошт прыхаджан, старая рама ўжо згніла, пачала абвальвацца, — ківае Ванда Архіпенка на вялікую, некалькі метраў вышыней канструкцыю. — Зімой як можам уцяпляем будынак. Летась толькі за ацяпленне аддалі каля тысячы рублёў. Дзякуй яшчэ, што плацім па льготным тарыфе. Абшчына невялікая, калі святя — людзей цэлы касцёл, а па факце чалавек 400.

ГАНАРЫЦЦА ТУТ ПРЫВУЧАЮЦЬ З ДЗЯЦІНСТВА

Любіць свой населены пункт — гэта не толькі захоўваць яго гістарычны код у выглядзе будынкаў, але і не забываць пра людзей, якія яго праславілі. Адзін з сімвалічных помнікаў у Бабруйску прысвечаны яго знакамiтаму ўраджэнцу — Эфраіму Севелу. Спонсары праекта Генадзь Рабкін, Фелікс Цупрун і Аляксандр Прасняцоў — тры аднакласнікі, якія калісьці вучыліся ў 19-й бабруйскай школе, а цяпер жывуць далёка за межамi роднага горада. Але гэта не перашкаджае ім браць удзел у яго жыцці. Яны ж актыўна паспрыялі і стварэнню арт-аб'екта з сiнагогай. Што датычыцца Эфраіма Севелы, то гэта, напэўна, адзін з яркавых сімвалаў Бабруйска. У цыкле навел «Легенды інваліднай вуліцы» ён праславіў горад даваеннай пары і яго каларытных жыхароў. Кніга, дарэчы, карыстаецца вялікім пошывам. На жаль, у мясцовай кнігарні я яе не знайшла, затое сфатаграфавала на памяць аўтара ў метале.

Ванда Архіпенка, прыхаджанка касцёла з 1990 года, вядзе тут

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Такі ж лёс чакаў і рэшткі дарэвалюцыйнай яўрэйскай сiнагогі на вуліцы Чангарскай у Бабруйску. Ад яе заставаліся тры паўразбураныя сцяны. Яўрэйская абшчына знайшла спосаб іх захаваць. Яны добра ўпісаліся ў своеасаблівы арт-аб'ект, які адкрылі ў гэтую нядзелю. На прэзентацыі прысутнічалі прадстаўнікі мясцовай ўлады і галоўныя спонсары. Некаторыя з іх прыляцелі дзеля гэтага нават з Амерыкі. Усе будаўнічыя работы, акрамя спецыяльных, дзе павінны быць задзейнічаны прафесіяналы, рабілі прадстаўнікі яўрэйскай абшчыны.

ГАРАДСКАЯ ПРАСТОРА

— Гэта была вельмі багатая сiнагога, яна ўзведзена дзесьці ў канцы XIX — пачатку XX стагоддзя, — кажа кіраўнік яўрэйскай абшчыны Алег КРАСНЫ. — Такія будавалі ў Польшчы, Чэхіі, іншых гарадах Еўропы. У савецкія гады чаго толькі не было ў гэтых сценах — і гараж, і млын, і нават Бабруйскіно. Пэўны час яна стаяла без гаспадара, пакуль не знайшоўся нехта, хто захачеў скарыстацца яе падваламі. Каб туды магла ўвайсці тэхніка, разабралі сцяну, але пакуль рабілі, нешта памянлася, і сiнагогу кiнулі ў паўразбураным выглядзе. Паціху народ расцягнуў цагліны ад першай сцяны і ўзяўся за яшчэ адну. Калі паўстала пытанне аб зносе, мы пачалі дзейнічаць. Выраслі зрабіць на гэтым месцы, як цяпер стала модна казаць, гарадскую прастору. І памяць пра сiнагогу застаецца, і людзям будзе дзе культурна прывесці час.

Цікавы праект падказаў малады дызайнер з Ізраіля. Планавалася,

Эфраім Севела праславіў горад, горад праславіў яго.

што ўсё абыдзецца ў суму эквівалентную 30 тысячам долараў, але выйшла крышачку болей. Большую частку грошай унеслі бабруйчане, якія жывуць за мяжой.

Атрымалася сапраўды прыгожа. Акуратненькія дарожкі з пліткі, кветкі, збоку зона для адпачынку. Над ёй навес, дзе можна схаватца ад сонца і дажджу, адпачыць, памарыць аб нечым сваім, вечным. І сцены сiнагогі — яны якраз насупраць — на такія думкі вельмі добра натхняюць. Тое, што засталася ад будынка, ужо не нагадвае разваліны. Сцены ўмацаваныя, над імі з'явіўся спецыяльны каўпак, каб дождж і снег не разбуралі кладку. Замест вокнаў банеры са сцэнкамі з яўрэйскага жыцця — з часам тут будучы вітражы.

— Спачатку была ідэя зрабіць на месцы сiнагогі музей яўрэйскай культуры, — кажа Алег Красны. — Гэты ж дызайнер прапанаваў нам праект з інтэграцыяй гістарычных сцен у будынак у стылі хайтэк з выкарыстаннем шкла і бетону. Нам вельмі спадабалася, але гэта

Бабруйчане знайшлі спосаб захаваць тое, што засталася ад сiнагогі.

КАСЦЁЛ БЕЗ... СЦЯНЫ

Гэты выпадак, як той казаў, крыху з другой оперы, але ж грамадскасць тут таксама дзейнічае актыўна. Касцёл у гонар Беззаганнага Зачацця Найсвяцейшай Панны Марыі — яшчэ адна славутае горада, хоць жорстка і знявечаная ў савецкі час. Ідзеш сабе па ву-

бухгалтэрыю. Яна добра разумее, колькі будзе каштаваць аднаўленне іх святыні.

— На аднаўленне касцёла таксама спатрэбіцца шмат грошай. Але ж будзем нешта рабіць, шукаць спонсараў, магчыма, збіраць грошы з дапамогай краўдфандынга, — кажа жанчына.

Сёння касцёл існуе выключна за кошт вернікаў. Будынку больш

Будзь у курсе!

З-ЗА МЯЖЫ — ПА НОВЫХ ПРАВІЛАХ

Яны датычацца ўвозу тавараў для асабістага спажывання

Дзяржаўны мытны камітэт праінфармаваў пра змяненне падыходаў, якія выкарыстоўваюцца мытнымі органамі пры аднясенні тавараў, што ўвозяцца фізічнымі асобамі, да тавараў для асабістага карыстання. Адабаваная інфармацыя размешчана на інтэрнэт-партале камітэта.

Пэралі тавараў, якія могуць быць аднесены да такіх у залежнасці ад частаты перасячэння фізічнай асобай мытнай мяжы Еўразійскага эканамічнага саюза ў Беларусі і таксама ад частаты ўвозу асобных ка-

тэгорый тавараў, размешчаны ў раздзеле «Фізічным асобам» — «Метадычныя рэкамендацыі па вызначэнні прызначэння тавараў, што ўвозяцца фізічнымі асобамі».

У прыватнасці, да тавараў для асабістага карыстання могуць быць аднесены кухонная газавая альбо электрычная пліта, варачная панэль, выцяжка, духавая шафа, воданাগравальнік, касілка для газонаў, трымеры для скошвання травы, бытавое абсталюванне для мыйкі аўтамабіляў, манітор, ноўтбук або нетбук, шматфункцыянальная капіравальная прылада, тэлевізар, веласіпед, надзіманая лодка, лодачны матар, грамадзянская гладкаствольная або наразная зброя і яе част-

кі, кандыцыянеры, бытавыя зварачныя апараты і электрагенератары, гульнявыя прыстаўкі. Пры гэтым дзейнічае абмежаванне: можна ўвезці не больш за адну адзінку на працягу каляндарнага года. Таксама да такіх тавараў могуць адносіцца мабільны тэлефон, дзіцячая калыска, прынтар, сканер, планшэтны камп'ютар, калі на працягу года ўвозіцца не больш за дзве адзінкі.

На працягу года можна ўвезці не больш за чатыры адзінкі новых пнеўматычных шын, новых альбо былых ва ўжыванні колаў да кожнага аўта- і мотатранспартнага сродку для асабістага карыстання. Пры гэтым звесткі аб дэкларанце павінны быць указа-

ны ў пасведчанні аб рэгістрацыі транспартнага сродку альбо дакуменце (рахунку-даведцы, дагаворы куплі-продажу, дагаворы дарэння або іншым), які сведчыць аб набыцці транспартнага сродку, не зарэгістраванага ў дзяржавах — членах Еўразійскага эканамічнага саюза або дзяржавах, якія не з'яўляюцца членамі Саюза.

У Дзяржаўным мытным камітэце звярнулі ўвагу, што падыходы, якія прымяняюцца мытнымі органамі, распаўсюджваюцца на ўсіх фізічных асоб, якія перасякаюць мытную мяжу Еўразійскага эканамічнага саюза ў Беларусі, незалежна ад іх грамадзянства і краіны пастаяннага пражывання.

Сяргей РАСОЛЬКА.